

Teatre lliure

© Armando Vázquez

el rey

creació i direcció **Alberto San Juan**

Teatro del Barrio

Teatre Lliure Montjuïc/Espai Lliure . del 4 al 20 de març

El rey

creació i direcció **Alberto San Juan / Teatro del Barrio**

intèrprets **Luis Bermejo / Alberto San Juan / Guillermo Toledo**

escenografia **Teatro del Barrio** amb la col·laboració de **Beatriz San Juan /**
il·luminació **Andrés Lima i Raúl Baena /** assessora històrica **Noelia Adánez**
(Contratiempo)

ajudants de direcció i de producció **Pablo Esguevillas i Marta Ribeiro /**
producció executiva **Paloma Domínguez Liñán**

producció **Teatro del Barrio**

espectacle en castellà

durada **1h. 30' sense pausa**

13/03 col·loqui amb la companyia després de la funció

emissió **EN DIRECTE!** a través del web a partir de les 20:15h. aproximadament

seguiu #elrey al twitter

horari: de dimecres a divendres a les 21h.
dissabte a les 18h. i a les 21:30h.
diumenge a les 18:30h.

preus: 29"
26" compra avançada
24,50" amb descompte (excepte els dies de l'espectador)
22" dimecres i dissabte a la tarda (dies de l'espectador)
20" Tarifa Plana Abonats
15" tarifa última fila i Carnet Jove -25

Quin paper ha jugat la monarquia a Espanya en els últims quaranta anys? Per aconseguir quines finalitats? Quins són els objectius de la monarquia espanyola de cara a les properes dècades?

El rey és una ficció amb un personatge central que s'anomena Joan Carles I. Un home que, a l'epíleg de la seva vida, cau del cim al soterrani. Si més no, simbòlicament. Un home que, segons sembla, ja no serveix. Tot i que va fer molt de servei. Però, en què? A qui?

Altres personatges d'aquest relat completament lliure són Joan de Borbó, Francisco Franco, Chicho Sánchez Ferlosio, Henry Kissinger, Adolfo Suárez o Felipe González. Un món d'homens en lluita per construir el món tal com el conceben.

El president de l'Asociación para la Recuperación de la Memoria Histórica, Emilio Silva, afirma que a Espanya, la construcció de la ignorància del nostre propi passat és política d'Estat. *El rey*, cinquena producció del Teatro del Barrio, és una ficció contra la ignorància. Amb la convicció que només qui la coneix pot canviar la pròpia realitat.

Alberto San Juan

el projecte Barrio

La voluntat amb què vam obrir el **Teatro del Barrio** és obertament política: participar en el moviment ciutadà que ja construeix una altra manera de conviure.

Aquest teatre neix de la fam de realitat. La realitat té sempre alguna cosa de meravellosa: per més terrible que sigui, pot ser transformada. Si la coneixes. I aquesta és la vocació del projecte: saber què passa aquí, per què no ens agrada i per què ho volem canviar. Aquest teatre vol ser una assemblea permanent des d'on mirar el món junts, per, junts, imaginar-ne un altre en el qual sigui possible la bona vida.

Els nostres mitjans per fer política són la cultura i la festa. Teatre, música, poesia, ball, tallers de formació artística (i d'altres que vindran) i la Universidad del Barrio.

La Universidad convoca professors, investigadors o persones que coneixen per experiència d'aspectes de la realitat que poden ser útils per a la transformació política. Va començar com un curs d'història contemporània del nostre país (o països) que contrastés el relat oficial, considerant que aquest està condicionat per massa omissions o manipulacions que impedeixen una visió clara del camí recorregut, necessària per entendre on ens trobem avui dia. Vol contribuir a revelar el funcionament del poder al llarg de la nostra història (centrant-nos en el període que va de la Segona República fins a avui) i rescatar la memòria de la lluita ciutadana contra aquest poder, és a dir, la lluita per la democràcia, les arrels profundes dels moviments que avui sacsegen el sistema.

La programació teatral estable ve marcada per l'humor polític i musical. En diversos espectacles parlem de la nostra història passada i present. Parlem, per exemple, de què són realment, com funcionen i fins a quin punt condicionen les nostres vides (i ho han estat fent al llarg de la història) la banca; les constructores, les elèctriques i d'altres grans empreses; els mitjans de comunicació, o els partits polítics i els sindicats.

A través de la programació estable, no només denunciarem la capacitat dels grans interessos privats per dominar les vides de tothom, o el funcionament del poder institucional al servei d'aquests interessos privats. També explicarem les alternatives que els ciutadans (de vegades, a través d'organitzacions estructurades i moltes d'altres, al seu marge) han construït al llarg de la nostra història i les alternatives que avui mateix se' estan construint.

Sembla que finalment s'ha estès la idea que el sistema que ordena la nostra convivència no només no serveix per a la nostra felicitat, sinó que directament

ens aniquilla. Però potser no està tan estesa la idea que podem inventar-nos una altra cosa perquè tenim prou imaginació.

Pot semblar dens o avorrit, però és tot al contrari: no hi ha cap entreteniment més apassionant que la realitat. Pot fer plorar, però de segur, perquè ho volem així, que riurem.

El Teatro del Barrio no serà un lloc per a partits polítics ni per cap estructura institucional. Sí que ho serà per als moviments socials. La Plataforma d'Afectats per les Hipoteques PAH, per exemple, celebra la assemblea setmanal al teatre. Hi tindrà un lloc qualsevol iniciativa ciutadana que lluiti pels drets de les persones.

Per què la festa? El sistema ens colpeja amb misèria, lletjor, depressió. Volem respondre amb bellesa, amb alegria. Una revolució sense sentit de l'humor segurament està condemnada a trair-se ella mateixa, i en tot cas, és una llaua. La fase de desenvolupament actual del capitalisme, denominada crisi (com es podria dir guerra contra l'ésser humà), està expulsant milers i milers de persones fora del sistema, llançant-les al buit. Hi ha la possibilitat de trobar-nos en el buit uns i altres, després de tant de temps, decidir junts per fi com volem viure i fer una festa per celebrar que ja hem començat.

Continuarem informant.

Teatro del Barrio

més informació

<http://teatrodobarrio.com>

la premsa ha dit...

¶ Els règims se succeeixen, el poder econòmic (per tant, el poder real) es manté en poques mans: les mateixes o semblants. Aquesta podria ser la tesi subjacent a aquesta crònica satírica de la Transició, centrada en la figura de don Juan Carles, interpretat amb un instint mesurat bufó per Luis Bermejo, perit en ganyotes, que parodia el Monarca sortint sense caricaturitzar-lo, amb una actitud tan respectuosa en el fons amb la persona com càustica amb la institució i amb el paper desenvolupat. Alberto San Juan, autor i director de *El rey*, voreja el relat oficial i unívoc sobre com es va gestar i desenvolupar el canvi de règim per traçar un altre relat, que beu de fonts crítiques diverses però coincidents. (...) Establida la clau paròdica, en les antípodes del tractament escènic hiperrealista que San Juan va imprimir a *Ruz-Bárcenas*, el muntatge s'endinsa en un retrocés, en el qual el Monarca passa revista a episodis crucials de la seva vida, protagonitzats per Don Joan, el seu pare; Franco, que el va triar com a successor; Millán-Astray, visitant; Alfonso Armada i Comyn, preparador de l'ingrés a l'Academia del Ejército de Tierra, i una infinitud de figures històriques, delineades en pocs traços però definitoris (i en general, amb gràcia) per Guillermo Toledo i pel propi San Juan. A mesura que avança el espectacle, la unitat d'acció inicial es dilueix i va deixant pas a un fris d'episodis, en els quals apareixen Adolfo Suárez, Felipe González, etc., que situen *El rey* a la mateixa frontera del cabaret políticoliterari. El públic, guanyat d'entrada, s'ho va passar pipa, amb raó.+

Javier Vallejo (El País)

¶ Luis Bermejo interpreta el rei. A estones sembla un clown, una caricatura, però sabent molt bé el que es fa. El muntatge té una estructura cronològica. Comença amb el final del seu regnat, però després fa un salt en el temps fins a situar el espectador als inicis amb Franco com a principal valedor. Durant tota l'obra passen per l'escenari personatges de la més recent història d'Espanya . interpretats per San Juan i Toledo- i alguns dels moments clau, que es detallen amb la data en què van passar. (...) A l'obra, els primers anys setanta queden reflectits com aquells en els quals es va escriure la narrativa de la posterior Transició. En una breu escena apareixen Carrero Blanco, acabat de ser nomenat president del Govern perquè sí, Henry Kissinger i el propi Juan Carles. Xerren, beuen i consensuen la inauguració del liberalisme+. Així es feien les coses a Espanya, insisteix l'obra. Sorgeix llavors d'entre les ombres un jove Adolfo Suárez i el príncep calma els franquistes, s'alça i amb una copa a la mà proclama: ¶ No vull que els vencedors de la Guerra Civil es converteixin en els vençuts de la Democràcia+. El muntatge descriu sense subtileses tot el que vindrà després. (...) No entra als anys més recents amb excepció del

famós "no ho tornaré a fer més". La caricatura està feta i als autors no els fa falta recordar les caceres a Botswana o les històries amb empresàries alemanyes a compte de l'operari públic. És més, gairebé com si no haguessin passat: de sobte, aquest rei antic mor i és enviat al podridor d'El Escorial. El text explica com podrien ser aquests fastos: davant del taüt es repetirà el seu nom tres cops i si no respon és que el rei és mort. Això és el que queda quaranta anys després. Com explica San Juan, nosaltres plantejem projectes incòmodes, però és que no es tracta de lliurar una veritat atractiva sinó de qüestionar-la. L'espectador que en tregui les seves pròpies conclusions.

Paula Corroto (eldiario.es)

Un espectacle gran. Ambició artísticament i políticament, ja que intenta proporcionar als espectadors elements de judici per mitjà del teatre. No intenta ni clavar-los una llauna, ni adoctrinar-los, ni dotar-los d'un discurs o de frases fetes. Precisament fa el contrari. Es tracta de lliurar-los dels discursos existents, aquells que els han ficat al cap a cops, perquè puguin pensar per ells mateixos i en ells mateixos, com a individus i com a col·lectiu. Teatre fet amb imaginació i amb art. (...) Una llum que busca ficar-se enmig, per permetre mirar i veure la festa que porta explicant-se i celebrant durant els últims quaranta anys. La mateixa que alguns volen seguir celebrant i que aquests titellaires, amb orgull, van aixafant amb dades, cites, música, sorna i alegria. No els ho tinguin en compte. Són uns simples titellaires que han llegit, i han llegit molt. Paraules escrites que saben portar a escena i donar-los vida.

Antonio Hernández Nieto (El Huffington Post)

Actoralment l'obra és un repte difícil: despullada de cap decorat, densa i a tocar de l'espectador, els actors fan veritables filigranes per no caure en el caos que la narrativa tradicional ha ocultat amb la seva historiografia acaramel·lada. Ho aconsegueixen, tot i que no tenen pocs entrebancs. Des del bufonesc personatge en què Bermejo fica el rei (un aire dantesc, de bavós agonitzant, que fa que no ens prenguem tan seriosament la seva terrorífica i despietada història; una cosa que el rei mateix ha encoratjat), fins a la llista de personatges oportunistes i una mica repulsius que San Juan i Toledo van brodant entorn seu, és difícil no deixar-se emportar per l'imponent allau memorística. Cada intèrpret agafa amb un ostensible esforç aquesta desfilada de personalitats més que complexes (i falses), però és l'entrada de Guillermo Toledo, un remolí que és un veritable recital d'interpretació, la qual cosa apuja instantàniament el to de l'espectacle fins a la sorpresa. La seva tasca com a actor és notable, el canvi de registres, impressionant.

Shangay Lily (público.es)

No se me acaba una manera millor de celebrar els quaranta anys de regnat de Joan Carles I que la genial obra d'Alberto San Juan, *El rey*, al Teatro del Barrio. En una hora i mitja veiem passar la història recent d'Espanya, encarnada en la vida del rei, des de la infantesa. I el millor és que l'obra satura als anys vuitanta, passant per alt el més recent, Corinna, Botsuana, Urdangarin i altres. Tot això ja ho sabem, i San Juan ha entès que la llanterna s'ha de dirigir als anys previs: les relacions amb la dictadura, el paper en la Transició i ja en democràcia. I dalt de l'escenari no hi ha inviolabilitat que valgui. No es perdin *El rey*. A part de la intel·ligent posada en escena i el treball sorprenent de Luis Bermejo, Guillermo Toledo i el propi San Juan, els garanteixo que riuran. Molt. A riallades. Però no és un riure alliberador, sinó més aviat sinistre, *xungo*, de aquells que sense poder parar de riure fan que et preguntis de què carai rius: del rei, o de nosaltres que el vam estimar tant? A la sortida del teatre, encara enriolats, jo em preguntava si l'actual rei és el que veiem, o haurem de esperar que d'aquí quaranta anys un autor teatral ens ho expliqui.+

Isaac Rosa (eldiario.es)

Som davant d'una gran obra de teatre. Per molts aspectes: fica el dit a la nafra de molts assumptes espinosos de la història d'Espanya dels últims 70 anys que no s'han volgut abordar. Ofereix una visió crítica de la història de la Transició i no la dolça imatge que se n'ha intentat transmetre. I perquè es posa en tela de judici allò que molts sectors consideren gairebé sagrat: la institució monàrquica. A això hi unim una magnífica posada en escena i tres grans actors. Només falta felicitar l'Alberto San Juan, el Guillermo Toledo, el Luis Bermejo i tot l'equip del Teatro del Barrio. Quan es diu que l'anomenat règim del 78 està en procés de descomposició, és fonamental poder veure obres com aquesta. Ens ajuda a entendre moltes coses que no només han d'estar en coneixement dels historiadors sinó de la gent en general.+

Julián Vadillo (Diagonal)

Luis Bermejo

Madrid, 1969

Va estudiar Art Dramàtic a l'escola de Cristina Rota. El 1995 va fundar amb Luis Crespo la companyia Teatro El Zurdo. Com a actor ha estat en una infinitat de muntatges de gran qualitat artística com *Las Manos*, *El Fin de los sueños*, *El Mesías* o *Urtain*, i ha formant part del repartiment en companyies com La Abadía, Animalario o CDN. *Días de fútbol*, *La soledad* formen part de la seva cinematografia, com *Una palabra tuya*, per la qual va ser Nominat a millor actor revelació als Premis Goya. Amb una llarga experiència en televisió, podem veure en sèries com *Cheers*, *La familia Mata* o *El síndrome de Ulises* entre altres. Com a director, ha dut a escena els espectacles *Hoy es mi Cumpleaños*, *Un Momento Dulce*, *Una Historia de Fantasmas*, *La Ruleta Rusa* i *La Ventana de Chygyrnskiy*. Ha estrenat recentment sota la seva direcció *Yo soy Don Quijote de la Mancha*, interpretat per José Sacristán. Actualment està de gira amb *Maridos y Mujeres*, dir. Àlex Rigola, *El minuto del payaso* de J. R. Fernández, dir. F. Soto, i amb *El traje*, dir. Juan Cavestany.

Alberto San Juan

Madrid, 1968

Intèrpret, autor teatral i en de vegades traductor. Membre de la companyia Anima-la-hi.

Ha treballat als següents espectacles de **teatre**: *Hamlet*, de W. Shakespeare, dir. Bill Ken; *Traïció*, de Harald Pinter, dir. María Fernández Asha; *Urtain i Penumbra*, de Juan Cavestany i Juan Mayorga; *Tito Andrónico*, de William Shakespeare; *Hamelin*, de Juan Mayorga, *Lo que España no pudo ver del banquete de la boda de la hija del presidente*, *Tren de mercancías*, *Pornografía barata* i *El fin de los sueños*, dirigides per Andrés Lima. *El obedecedor*, dir. Amparo Valle. *Perdida en los Apalaches*, dir. José Sanchis Sinisterra. *Qué me importa que te ame*, text propi, companyies Riesgo i Ración de Oreja.

En **cinema** ha intervingut a les pel·lícules *Casual day*, de Max Lemcke; *Días de fútbol*, de David Serrano; *Horas de luz*, de Manolo Matji; *Bajo las estrellas*, de Félix Viscarret; *La vergüenza*, de David Planell; *Los dos lados de la cama*, de Emilio Martínez Lázaro; *Garfia*, de Manolo Matji; *Haz conmigo lo que quieras*,

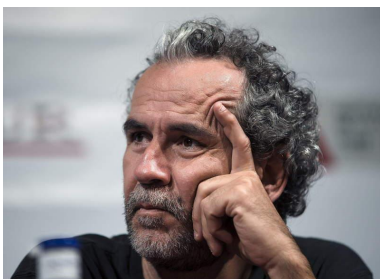
de Ramón de España; *La casa del dolor*, de Ramón de España; *Cosa de brujas*, de José Miguel Juárez; *Valentín*, de Juan Luis Iborra; *El otro lado de la cama*, de Emilio Martínez Lázaro; *No dejaré que me quieras*, de José Luis Acosta; *Km 0*, de Yolanda García Serrano i Juan Luis Iborra; *San Bernardo*, de Joan Potau; *Sobreviviré*, de David Menkes i Alfonso Albacete; *La mujer más fea del mundo*, de Miguel Bardem; *La sombra de Caín*, de Paco Lucio; *Los lobos de Washington*, de Mariano Barroso; *La ciudad de los prodigios*, de Mario Camus; *Zapping*, de Juan Manuel Gómez Pereira; *Entre las piernas*, de Manuel Gómez Pereira; *Insomnio*, de Chus Gutiérrez i *Airbag*, de Juanma Bajo Ulloa.

En **televisió** ha participat a la XVII edició dels Premis Goya, dirigida per Andrés Lima, i a *Más que amigos*, de Daniel Écija. Ha estat guardonat, entre altres, amb els premis següents: millor actor per *Horas de luz* (Festival de Cinema Espanyol de Toulouse); millor autor per *El fin de los sueños* (Premi Max 2002) i millor producció per *Lo que España nunca pudo ver de la boda de la hija del presidente* (Premi Max 2002).

Ha estat al Lliure amb *Recortes*, *Autorretrato de un joven capitalista español* i *Ruz-Bàrcenas*.

Guillermo Toledo

Madrid, 1970

Actor vinculat a la companyia Animalario. Ha participat, entre altres, als següents muntatges de **teatre**: *El montaplatos*, *Hamelin*, *Alejandro y Ana*, *Pornografía barata*, *Tren de mercancías huyendo hacia el Oeste*, *Urtain*, *Penumbra*, *El fin de los sueños* i *Qué te importa que te ame*, dirigits per Andrés Lima, i a *Animalario: Bonitas historias de entretenimiento sobre la humillación cotidiana de existir*, dir. Alberto San Juan. També ha participat en *Cremats*, de Roger Peña.

cinema *La buena nueva*, dir. Helena Taberna. *After*, dir. Alberto Rodríguez. *Salir Pitando*, dir. Álvaro Fernández Armero. *Nadie dice que es fácil*, dir. Juan Taratuto. *Santos*, dir. Nicolás López. *Aupa Etxebeste!*, dir. Telmo Esnal, Asier Altuna. *El Síndrome de Svensson*, dir. Kepa Sojo. *Los dos lados de la cama*, dir. Emilio Martínez Lázaro. *El asombroso mundo de Borjamari y Pocholo*, dir. E. López Lavigne i Juan Cavestany. *Crimen Ferpecto*, dir. Álex de la Iglesia. *Seres queridos*, dir. Teresa de Pelegrí i Dominic Harari. *Las voces de la noche*, dir. Salvador García Ruíz. *El misterio Galíndez*, dir. Gerardo Herrero. *Al sur de Granada*, dir. Fernando Colomo. *Peor imposible*, dir. David Blanco i Jorge Semprún. *El otro lado de la cama*, dir. Emilio Martínez Lázaro. *La marcha*

verde, dir. José Luis García Sánchez. *Intacto*, dir. Juan Carlos Fresnadillo. *Locura de amor*, dir. Vicente Aranda. *Lo bueno por conocer*, dir. David Blanco i Jorge Semprún. *La espalda de Dios*, dir. Pablo Llorca. *El viejo que leía Novelas de Amor*, dir. Rolf De Heer. *El otro barrio*, dir. Salvador García Ruiz. *Siguiente*, dir. Jorge Calvo Dorado. *La lengua de las mariposas*, dir. José Luis Cuerda. *La mujer más fea del mundo*, dir. Miguel Bardem. *Se buscan fulmontis*, dir. Álex Calvo Sotelo. *Mensaka*, dir. Salvador García Ruiz. *Morirás en Chafarinas*, dir. Pedro Olea.

televisió *Impares*, de qsl Producciones. *Cuestión de Sexo*, de Notro Films. *7 vidas*, de Globomedia.